

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ
СТЕФАНІКА

Педагогічний факультет
Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГЕНДЕРНА ПЕДАГОГІКА

Освітня програма «Дошкільна освіта»
Спеціальність 012 Дошкільна освіта
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “29” серпня 2022 р.

Івано-Франківськ – 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Гендерна педагогіка
Освітня програма	Дошкільна освіта
Спеціалізація (за наявності)	-
Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	Перший (бакалаврський) рівень
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс/семестр	3 курс, 5 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год/4 год Семінарські заняття –18 год/6 год Самостійна робота – 60 год/80 год
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт Дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/

1. Опис дисципліни

Освітній компонент «Гендерна педагогіка» відноситься до циклу професійної підготовки і належить до дисциплін вільного вибору студентів. Предмет вивчення навчальної дисципліни: ознайомлення

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Гендерна педагогіка» має міждисциплінарний характер, базується на теоретичних напрацюваннях і практичному досвіді педагогіки, методик тощо. (Психологія, Дошкільна педагогіка, Альтернативні моделі дошкільної освіти).

Мета – засвоєння психологічних знань про розвиток гендерної ідентичності та соціалізації і вплив на них різних інститутів суспільства, про специфіку гендерних відносин, особливості психології жінок та чоловіків.

Завдання дисципліни:

знання, що таке гендер; чим поняття гендеру відрізняється від поняття статі; що таке гендерна ідентичність; походження гендерних стереотипів та забобонів; теорії гендерних ролей та андрогінії; насильство і його запобігання; що таке гендерні відносини та їх різновиди; гендерні відмінності в стилях лідерства; основних методів, що застосовуються в гендерній психології,

- уміння здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел щодо гендерної педагогіки із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій; організувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів; робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості; розробляти програми психологічних інтервенцій консультування і провадити їх в індивідуальній та груповій роботі на прикладі обговорення кейсів на практичних заняттях; вирішувати етичні дилеми з опорою на етичні принципи та загальнолюдські цінності; узагальнювати результати власних наукових досліджень у формі наукових звітів і презентацій. - застосовувати набуті знання у наданні психологічної самопомоги та супроводу інших.

2. Компетентності

Загальні компетентності:

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові компетентності):

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес,

який триває впродовж усього життя людини.

3. Результати навчання

ПР-03. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.

ПР-05. Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПР-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПР-13. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.

ПР-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПР-17. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

2. Структура курсу

№	Тема лекцій	Теми практичних занять	Завдання
1.	Базові поняття гендерної психології. Основні напрями досліджень педагогіки гендеру	1. Типології розвитку гендерної ідентичності (біологічні, психологічні, соціокультурні й інтегральні) і різні психологічні підходи до розвитку ідентичності. 2. Психоаналітичний підхід: класична теорія Фрейда, розвиток ідей класичного психоаналізу стосовно ідентичності в роботах К. Хорні, Е. Еріксона, Н. Чодорова. 3. Юнгіанський підхід до ідентичності: архетипи жінок і чоловіків. 4. Асиметрія гендерної соціалізації в дитячому віці.	Презентації, доповіді, робота з нормативними документами, програмами
2.	Розвиток гендерної ідентичності. Гендер і соціум.	5. Особливості соціалізації хлопчиків і дівчат. 6. Особливості соціалізації в різному віці. Поняття про ейджизм. 7. Гендерний конфлікт і різноманіття гендерних ролей. 8. Поняття про андрогінію, теорія гендерних ролей С.Бем.	Презентації, доповіді, конспекти різних форм роботи
3.	Гендерна соціалізація і гендерні стереотипи.	9. Відносини любові. Шлюб, традиційний і сучасний. 10. Влада в шлюбі, відносини в шлюбі, зміни гендерних ролей. 11. Материнство: образи материнства. Чи змінює материнство ідентичність жінки. 12. Досвід материнства. Матері-одиначки. Майбутнє материнства.	Презентації, конспект занять, доповіді, опитувальники

4.	Гендерні ролі. Гендерний конфлікт і різноманіття гендерних ролей.	13. Батьківство. Гендер, культура і постіндустріальна родина (виховання дітей і домашня робота, роль батька, роль матері). 14. Прояви домашнього насильства (фізичне, сексуальне, емоційне, психологічне, економічне насильство).	Презентації, конспект занять, доповіді, анкети
5.	Гендер і спілкування. Особливості мовної поведінки чоловіків і жінок.	15. Стадії домашнього насильства. Ознаки емоційного насильства. 16. Гендер і сучасна робота: надії і чекання, професійна сегрегація, стереотипи і 17. дискримінація, фінансова нерівність.	Презентації, конспект занять, доповіді, відео сюжети
6.	Дружні та сімейні відносини Дружні відносини: дружба жіноча, чоловіча, між чоловіками і жінками.	17. Проаналізувати основні стадії та теорії гендерної ідентифікації. 18. Психологічні аспекти гомосексуальності людини	Презентації, конспект занять, доповіді.
7.	Гендер і насильство. Поняття гендерного насильства і домашнього насильства. Портрети жертви і агресора. Запобігання гендерному насильству	19. Охарактеризувати розлади статевої ідентичності. 20. Розкрити особливості явища транссексуалізму та трансвестизму.	Презентації, конспект занять, доповіді, відео сюжети
8.	Гендер та робота, кар'єра, лідерство. Гендерний розподіл праці.	21. Гендерні стереотипи, які використовуються у мові, ЗМІ та рекламі. Образи чоловіків та жінок, котрі існують в масовій свідомості. 22. Чинники формування гендерної культури людини.	Презентації, конспект занять, доповіді, відео сюжети
9.	Гендерна педагогіка і засобами масової інформації.	23. Стратегії гендерного виховання дітей. 24. Основні принципи сексуальної просвіти дітей на різних вікових етапах та особливості адекватного сексуального виховання дітей та підлітків.	Презентації, конспект занять, доповіді, відео сюжети

3. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення освітнього компоненту	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	-

Семінарське заняття	90
Лабораторне заняття	-
Самостійна робота	5
Індивідуальне завдання	5
Екзамен	100
Максимальна кількість балів	100

4. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		-
Семінарські з-тя	10	10	10	10	ВП	ВП	ВП	ВП	ВП	ВП	10	10	10	10	10		90	
Лабораторні з-тя																		
Самостійна р-та														5			5	
Індивідуальні завдання										5							5	
Екзамен																100	100	
Всього за тиж-нь	10	10	10	10							15	10	10	10	15		100	

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

5. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	навчально-методичний супровід освітнього компонента, мультимедійне обладнання, презентації до тем лекцій в PowerPoint.
Література:	
Петренко О. Б. Гендерна психологія. Практикум. Рівне : РДГУ. 2012. 127 с.	
Психологія професійної безпеки: технології конструктивного самозбереження особистості: кол. моногр. / О. Лазорко, Ж. Вірна, Л. Акімова [та ін.] ; за заг. ред. Ж. Вірної. Луцьк : Вежа-Друк, 2015. 588 с.	
Ткалич М. Гендерна психологія. Академія. 2016. 256 с.	
Словник гендерних термінів http://www.owl.ru/gender/index.htm	
Харківський центр гендерних досліджень http://gender.univer.kharkov.ua/	
Електронна гендерна бібліотека http://www.bibo.gender.org.ua	
Бібліотека НАУКМА http://www.ukma.kiev.ua/pub/	
EHU International: Центр гендерних досліджень http://gender-ehu.org/	

6. Контактна інформація

Кафедра	теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти, вул. Бандери, 1, 302 каб. https://kttmdiso.pnu.edu.ua
---------	--

Викладач (і)	Потапчук Тетяна Володимирівна
Гостьові лектори	Запрошені викладачі із університетів України
Контактна інформація викладача	tetiana.potarchuk@pnu.edu.ua

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату .
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття, відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf Відпрацьовуються шляхом додаткового тестування на платформі d-learn https://dlearn.pnu.edu.ua
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Виконання завдань пізніше встановленого терміну визначаються п. 5 Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf Відпрацьовуються шляхом додаткового тестування на платформі d-learn https://dlearn.pnu.edu.ua
Невідповідна поведінка під час заняття	Виконання завдань пізніше встановленого терміну визначаються п. 5 Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника » (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf

	Відпрацьовуються шляхом додаткового тестування на платформі d-learn https://dlearn.pnu.edu.ua
Додаткові бали	Студент може отримати додаткові бали згідно «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Неформальна освіта	Перезарахування результатів передбачене згідно «Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf

Викладач: доктор пед. наук, професор,
професор кафедри теорії та методики
дошкільної і спеціальної освіти

Т. В. Потапчук